EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.7.13
KOM(2011) 417 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

Bendros žuvininkystės politikos reforma

TURINYS

1. Įvadas 2

2. Reformos tikslai 3

2.1. Daugiau žuvų, kad būtų galima tausiai žvejoti 3

2.2. Žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus ateitis ir darbo vietos 5

2.3. Klestinčios pakrantės bendruomenės 6

2.4. Informuotų vartotojų realių poreikių tenkinimas 6

2.5. Geresnis valdymas užtikrinant regionalizavimą 7

2.6. Pažangesnis finansavimas 8

2.7. Bendros žuvininkystės politikos principų taikymas tarptautiniu mastu 8

1. ĮVADAS

Žaliojoje knygoje apie bendrosios žuvininkystės politikos reformą[1] prieita prie išvados, kad pasiekti pagrindinius politikos tikslus nesiseka – žuvų ištekliai pereikvojami; nepaisant didelių subsidijų, dalies laivyno ekonominė būklė pažeidžiama; darbo vietos žuvininkystės sektoriuje nepatrauklios, o padėtis daugelyje nuo žuvininkystės priklausančių pakrantės bendruomenių vargana. Ši analizė patvirtinta plačių konsultacijų, surengtų paskelbus žaliąją knygą, rezultatais[2].

Atsižvelgdama į tai Komisija siūlo šios politikos plataus užmojo reformą. Reforma siekiama nustatyti sąlygas, kad būtų galima užtikrinti geresnę žuvų, žuvininkystės, taip pat joms būtinos jūros aplinkos ateitį. Bendra žuvininkystės politika (BŽP) suteikia labai didelių galimybių užtikrinti tausią žuvininkystę, kuri sudarytų sąlygas tausoti ekosistemą ir Europos piliečiams teikti aukštos kokybės sveikų žuvies produktų, užtikrintų pakrantės bendruomenių klestėjimą, pelną žuvies apdorojimo ir perdirbimo įmonėms ir patrauklias bei saugesnes darbo vietas.

Reforma prisidės prie strategijos „Europa 2020“[3] įgyvendinimo, nes bus siekiama darnaus integracinio augimo, didesnės sanglaudos pajūrio regionuose ir gerų sektoriaus ekonominės veiklos rezultatų. Įgyvendinant reformą siekiama užtikrinti, kad gyvieji jūros ištekliai būtų naudojami tausiai, todėl reforma yra viena iš svarbiausių pavyzdinės iniciatyvos „Tausiai išteklius naudojanti Europa“[4] sudėtinių dalių.

Tausumas – siūlomos reformos pagrindas. Tausi žvejyba reiškia, kad žvejojant nekeliamas pavojus išteklių reprodukcijai, taip pat užtikrinama, kad ilgai būtų sužvejojama daug žuvų. Todėl būtina valdyti, kiek žuvies iš jūros išgaunama žvejojant. Komisija siūlo užtikrinti, kad iki 2015 m. ištekliai būtų pradėti naudoti tausiai, kad būtų taikomas didžiausio tausaus leidžiamo sužvejoti kiekio principas. Be to, Komisija siūlo iki 2016 m. atsisakyti praktikos, kai nepageidaujamos sužvejotos žuvys išmetamos už borto. Toks išmetimas – nepriimtinas išteklių švaistymas.

Remiantis geriausiais skaičiavimais[5], jei užtikrinama, kad naudojant išteklius būtų taikomas didžiausio tausaus leidžiamo sužvejoti kiekio principas, išteklių padaugėja apie 70 %. Iš viso žuvų būtų sugaunama apie 17 % daugiau, pelno marža padidėtų triskart, investicijų grąža būtų šešis kartus didesnė, o bendra pridėtinė vertė žvejybos pramonei padidėtų beveik 90 %.

---

1 COM(2009) 163 galutinis, 2009 m. balandžio 22 d.

2 Taip pat žr. 2010 m. balandžio 16 d. SEC(2010) 428 galutinis – Konsultacijų dėl bendros žuvininkystės politikos apibendrinimas

3 Komisijos komunikate „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010) 2020, 2010 m. kovo 3 d.) išdėstyta strategija, kuria siekiama užtikrinti, kad ES galėtų įveikti krizę dar labiau sustiprėjusi, ir siekti, kad ES ūkis taptų pažangus, tvarus ir integracinis ir kad jame būtų užtikrintas aukštas užimtumo lygis, našumas ir socialinė sanglauda. Strategijoje „Europa 2020“ pateikta XXI a. Europos socialinio rinkos ūkio vizija.

4 2011 m. sausio 26 d. Komisijos komunikatas „Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Tausiai išteklius naudojanti Europa“, COM(2011) 21.

5 Komisijos tarnybų darbinis dokumentas – prie Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendros žuvininkystės politikos [kuriuo panaikinamas Reglamento (EB) Nr. 2371/2002] pridedamas poveikio vertinimas.

Tausi žvejyba leistų užtikrinti, kad žvejybos sektorius taptų nepriklausomas nuo viešojo sektoriaus paramos. Be to, taip būtų lengviau skaidriai užtikrinti stabilias kainas, todėl tai būtų akivaizdžiai naudinga vartotojams. Stiprus, veiksmingas ir ekonomiškai gyvybingas rinkos sąlygomis veikiantis sektorius vaidintų svarbesnį ir aktyvesnį vaidmenį išteklių valdymo srityje. Be to, tai padėtų sumažinti laivyno perteklinius pajėgumus – vieną iš pagrindinių žuvų išteklių pereikvojimo priežasčių.

Tausi žvejyba būtina pakrančių bendruomenių ateičiai; tam tikrais atvejais joms reikės numatyti konkrečių pagalbos priemonių jų mažiems pakrančių laivynams tvarkyti. Komisija siūlo užtikrinti, kad BŽP taptų platesnės jūrų ekonomikos dalis. Tai padės užtikrinti darnesnę ES jūrų ir pakrantės teritorijų politiką, o pakrantės regionams bus lengviau įvairinti savo pajamų šaltinius, kad būtų užtikrinta geresnė jų gyvenimo kokybė.

Žuvys – pagrindinis sektoriaus išteklius. Be to, tai sveikų baltymų šaltinis žmonėms. Siekis, kad žuvininkystė ir akvakultūra pajūrio ir kaimo vietovėse būtų tausi, atitinka visos visuomenės interesus; be to, tai padės tenkinti augančią kokybiškos žuvies ir jūros gėrybių paklausą.

BŽP reformų rinkinį sudaro:

- pagrindinio reglamento teisės akto pasiūlymas (pakeičiantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2371/2002);

- rinkos politikos teisės akto pasiūlymas (pakeičiantis Tarybos reglamentą (EB) Nr.104/2000);

- Komunikatas apie BŽP išorės aspektą;

- Ataskaita apie Tarybos reglamento (EB) Nr. 2371/2002 skyrius „Apsauga ir tausojimas“ ir „Žvejybos pajėgumo reguliavimas“, taip pat apie 17 straipsnio 2 dalį dėl laivybos apribojimo 12 jūrmylių zonoje.

Atsižvelgdama į daugiametę finansinę programą ir finansines perspektyvas, Komisija numatė vėliau 2011 m. priimti su bendra žuvininkystės politika susijusį būsimo 2014–2020 m. finansinio instrumento teisės akto pasiūlymą.

2. REFORMOS TIKSLAI

2.1. Daugiau žuvų, kad būtų galima tausiai žvejoti

Turėtų būti užtikrintas pakankamas žuvų išteklių lygis, o tiems ištekliams turėtų būti sudarytos tinkamos sąlygos. Juos naudojant turėtų būti taikomas *didžiausio tausaus leidžiamo sužvejoti kiekio* principas. Tokį lygį galima apibrėžti kaip didžiausią laimikį, kurį galima saugiai žvejoti daugelį metų užtikrinant, kad žuvų populiacijos dydis liktų produktyviausias. Šis tikslas išdėstytas Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje ir patvirtintas 2002 m. Pasaulio aukščiausio lygio susitikime tvarios plėtros klausimais kaip tikslas, kurį pasaulis turėtų pasiekti iki 2015 m. Be to, šis tikslas turėtų padėti pasiekti, kad reformuotoji BŽP leistų geriau prisidėti prie geros aplinkos būklės užtikrinimo jūrų aplinkoje pagal Jūrų strategijos

pagrindų direktyvos nuostatas[6]. Tikslas iki 2015 m. užtikrinti, kad būtų taikomas didžiausio tausaus leidžiamo sužvejoti kiekio principas, dabar aiškiai įtrauktas į siūlomą pagrindinį reglamentą.

Sužvejotų žuvų išmetimas į jūrą – nebepriimtinas. Dėl sužvejotų žuvų išmetimo į jūrą susidaro neigiamas sektoriaus įvaizdis; be to, tai turi neigiamą poveikį tausiam išteklių naudojimui, jūros ekosistemoms, finansiniam žuvininkystės gyvybingumui; be to, tai gali turėti įtakos mokslinių rekomendacijų kokybei. Žuvų išmetimo į jūrą panaikinimas turi būti vienas iš reformuotos bendros žuvininkystės politikos tikslų. Siūlomame pagrindiniame reglamente sektoriui nustatomas įpareigojimas užtikrinti, kad visos sužvejotos reguliuojamų rūšių žuvys būtų iškraunamos krante. Šis įpareigojimas įsigalios žuvų rūšių grupėms, nustatant plataus užmojo, tačiau tikroviškus įgyvendinimo terminus; be to, bus priimtos paramos priemonės. Įpareigojimas visas žuvis iškrauti krante neturėtų būti taikomas žuvų, kurios sugautos ir vėl įmestos į vandenį greičiausiai išgyventų, rūšims.

Daugiamečiai valdymo planai išlieka ilgalaikių politinių įsipareigojimų priemone siekiant išteklius naudoti tausiau. Šie planai pakeis dabartinį su vienais žuvų ištekliais susijusį metodą – didžiajai daugumai išteklių bus taikomi įvairių išteklių žuvų valdymo planai. Vidužemio jūros regione įsikūrusios valstybės narės turi parengti nacionalinius žvejybos jų teritoriniuose vandenyse valdymo planus. Tai turėtų leisti parengti ES planus Vidužemio jūros žvejybos rajonams, kuriems būdingas tarptautinis aspektas. ES turėtų siekti panašių ilgalaikių ES nepriklausančių partnerių įsipareigojimų.

Žuvininkystės valdymas turi būti pagrįstas *tinkamomis mokslinėmis rekomendacijomis* ir ekosistemos metodu bei atsargumo principu. Komisija ir toliau sieks, kad pagal užtikrintus kokybės standartus jai rekomendacijas teiktų mokslo patariamosios institucijos. Siekiant užtikrinti kuo geresnę konsultavimo sąveiką, bus užtikrinta, kad skirtingų mokslo patariamųjų institucijų veikla nesikartotų.

Mokslo ir sektoriaus partnerystė gali padėti pagerinti duomenų bei žinių kokybę ir padidinti jų prieinamumą. Be to, tai gali skatinti veiklos vykdytojų ir mokslininkų tarpusavio supratimą, nemažinant pastarųjų nepriklausomumo. Todėl tokia partnerystė turėtų būti skatinama.

Išsamūs ir patikimi *duomenys* gyvybiškai svarbūs politikos rengimui – tiek politikos rengimo, tiek įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo etapais[7]. Reformuotąja politika bus nustatyti aiškūs atnaujinti valstybių narių įsipareigojimai, susiję su duomenų rinkimu ir prieinamumu. Komisija planuoja integruotą Europos žuvininkystės valdymo informacinę sistemą. Ji padės veiksmingai reaguoti į vartotojų poreikius, gerinti duomenų kokybę ir užtikrinti pažangų žuvininkystės valdymą. Kai įmanoma, taip bus supaprastintos taisyklės bei prievolė teikti ataskaitas ir sumažintos sąnaudos. Valstybės narės turės priimti ir koordinuoti nacionalinių žuvininkystės duomenų rinkimą, mokslinius tyrimus ir inovacijų programas, kad būtų kuo geriau naudojamasi ES mokslinių tyrimų bendrosiomis programomis.

---

6 Kaip apibrėžta 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/56/EB, nustatančioje Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva).

7 Specialioji ataskaita Nr. 7/2007 dėl su Bendrijos žuvininkystės išteklių apsaugos taisyklėmis susijusių kontrolės, inspektavimo ir sankcijų sistemų su Komisijos atsakymais

2.2. Žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus ateitis ir darbo vietos

Bendra žuvininkystės politika turi būti sudarytos sąlygos kurti stiprų, gyvybingą ir konkurencingą sektorių, kuriame siūloma patrauklių darbo vietų. Žvejybos ir akvakultūros sektorius turi veikti veiksmingai, o jo finansų būklė turi būti gera, kad nereikėtų viešosios paramos.

Siūlomame pagrindiniame reglamente nustatomas rinkos veiksnys, kurį naudojant siekiama kurti stiprų ir pelningą žuvininkystės sektorių – numatyta palaipsniui diegti *perleidžiamąsias žvejybos koncesijas*, siekiant užtikrinti efektyvumą teisiškai saugiomis sąlygomis. Perleidžiamųjų koncesijų sistema gali padėti sumažinti žvejybos pajėgumą ir padidinti ekonominį gyvybingumą; kaip parodė patirtis tam tikrose valstybėse narėse ir už jų ribų, mokesčių mokėtojams tai nieko nekainuoja. Pagal Komisijos pasiūlymą šios koncesijos būtų perleidžiamos, tačiau tik valstybėje narėje. Valstybės narės gali apibrėžti su ES teise suderinamus kriterijus, siekdamos laivo žvejybos veiklą realiai ekonomiškai susieti su gyventojų, priklausomų nuo žuvininkystės ir susijusių sektorių, reikmėmis. Valstybės narės gali reguliuoti perleidžiamąsias žvejybos koncesijas, siekdamos užtikrinti glaudžią sąsają tarp jų ir žvejų bendruomenių (pavyzdžiui, nustatyti, kad koncesijas galima perleisti tik laivyno segmento ribose) ir užkirsti kelią spekuliacijai. Konkrečios mažų pakrančių laivynų ypatybės, jų ypatinga sąsaja su pakrantės bendruomenėmis ir kai kurių iš šių mažųjų ar vidutinių įmonių pažeidžiamumas – visa tai pateisina nuostatą, kad perleidžiamosios žvejybos koncesijos privaloma tvarka būtų taikomos tik didesniems laivams. Valstybės narės į šią sistemą gali neįtraukti iki 12 metrų ilgio laivų, išskyrus laivus, naudojančius traukiamuosius žvejybos įrankius.

Laivyno pertekliniai pajėgumai – viena iš pagrindinių kliūčių užtikrinti tausią žuvininkystę. Naujajai sistemai, pagal kurią laivynai būtų sumažinti sektoriuje nustatytomis sąlygomis taikant perleidžiamąsias žvejybos koncesijas, nereikės viešojo finansavimo ir bus pašalintos paskatos kurti perteklinius pajėgumus. Veiklos vykdytojai turės paskatą didinti koncesijas, o kiti galės nuspręsti iš sektoriaus apskritai pasitraukti. Numatoma, kad iki 2022 m. pagal šią sistemą pajamos padidės per 20 %, o įgulų atlyginimai – nuo 50 iki daugiau kaip 100 %. Taip pertvarkius žvejybos sektorių pagėrės ir perdirbimo sektoriaus veikla, smarkiai padidės bendra pridėtinė vertė ir bus suteikiama daugiau įsidarbinimo galimybių[8]. Be to, reformos tikslas – užtikrinti geresnę žuvininkystės sektoriaus raidą ir apriboti darbo vietų praradimą. Įgyvendinus reforma bus pertvarkytas žuvininkystės sektorius, todėl reiks imtis priemonių siekiant administruoti šios pertvarkos užimtumo aspektą. Todėl socialinių partnerių dalyvavimas visais lygmenimis bus labai svarbus.

Be to, perleidžiamosios žvejybos koncesijos užtikrina socialinį sprendimą norintiems pasitraukti iš sektoriaus, nes jie gali savo koncesijas parduoti rinkos kaina.

Darbo vietų patrauklumas ir tinkamos darbo sąlygos – svarbūs klausimai laivynams apskritai ir ypač svarbūs daugeliui mažų pakrančių laivynų. Pastangos, kad žvejybos sektorius vėl taptų pelningas, kartu aktyviau plėtojant socialinį dialogą visais lygmenimis, – veiksmingas būdas užtikrinti, kad žvejybos laivai taptų saugesne ir geresne darbo vieta[9] ir kad žvejyba taptų

---

[8] Komisijos tarnybų darbinis dokumentas – prie Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendros žuvininkystės politikos [kuriuo panaikinamas Reglamento (EB) Nr. 2371/2002] pridedamas poveikio vertinimas.

[9] Spartus valstybių narių atliekamas Tarptautinės darbo organizacijos 2007 m. Darbo žvejybos sektoriuje konvencijos ratifikavimas – dar vienas svarbus žingsnis siekiant užtikrinti tinkamas darbo sąlygas

patraukliu ir saugiu būdu užsidirbti pragyvenimui. Reformuotoji bendra žuvininkystės politika turi prisidėti prie darbo sąlygų laivuose atnaujinimo, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šiuolaikinių sveikatos ir saugos standartų. Komisija ir Taryba skatino valstybes nares ratifikuoti 2007 m. Tarptautinės darbo tarybos darbo žvejybos sektoriuje konvenciją. Atsižvelgdama į tai Komisija aktyviai bendradarbiaus su socialiniais partneriais.

Akvakultūros darnaus vystymosi skatinimas yra labai svarbus siekiant tenkinti augančią pasaulinę žuvies ir jūros gėrybių paklausą. Akvakultūra Europos Sąjungoje yra įvairialypė veikla – nuo ekstensyviojo tradicinio žuvų auginimo pakrantės vandenyse ir tvenkiniuose iki pažangiųjų technologijų pramoninės veiklos, visų pirma jūrų žuvų auginimo. Be to, akvakultūra yra svarbi ekonominė veikla, kuria grindžiamas kaimo ir pakrančių bendruomeninių darnus ekonominis augimas, o akvakultūros veikla gali prisidėti prie aplinkos ypatybių, tokių kaip ekstensyvioji akvakultūra šlapžemėse, išsaugojimo ir apsaugos.

Akvakultūros tvarumas ir jos produktų kokybė bei sauga – esminiai veiksniai kuriant sektoriaus potencialą ir gerinant jo konkurencingumą[10]. ES turi skatinti tausią, konkurencingą ir įvairią akvakultūrą, pagrįstą pažangiausiais moksliniais tyrimais bei technologijomis ir neapsunkintą kliūčių, susijusių su prieiga ir administracinėmis kliūtimis.

Šioje srityje akivaizdžiai esama ES aspekto, nes strateginės pasirinktys nacionaliniu lygmeniu gali paveikti kaimyninių valstybių narių raidą. Įgyvendinant reformą valstybės narės privalės parengti *nacionalinius strateginius planus*, pagrįstus strateginėmis ES gairėmis, kad būtų sudarytos palankios sąlygos skatinti ekonominę veiklą ir gerinti konkurencingumą, remti jos darnų vystymąsi ir naujovių diegimą, taip pat skatinti veiklos įvairinimą. Atviri koordinavimo metodai gali padėti užtikrinti geresnius valstybių narių informacijos ir geriausios patirties mainus (pvz., prieigos prie erdvės ir vandens, licencijavimo srityse).

2.3. Klestinčios pakrantės bendruomenės

Komisija yra pasiryžusi aktyviai skatinti nuo žuvininkystės ir akvakultūros priklausančių pakrančių bendruomenių augimą ir užimtumą. Žuvininkystės sektorius dažnai labai svarbus žemyninės Europos Sąjungos ir jos atokiausių regionų pakrančių teritorijose.

Atsižvelgiant į socialinę ir ekonominę *mažų pakrančių laivynų* ir akvakultūros reikšmę tam tikruose regionuose, būtina imtis tam tikrų su šiais laivynais susijusių priemonių. Tomis priemonėmis turėtų būti remiamas ekologiškai tvarus, pažangus ir integracinis augimas ir prisidedama prie tausios ir neintensyvios žuvininkystės bei akvakultūros, taip pat skatinamos inovacijos, pajamų įvairinimas, pertvarkymas, mokslo padėties gerinimas ir taisyklių laikymosi kultūra.

2.4. Informuotų vartotojų realių poreikių tenkinimas

Prekiaujant žuvininkystės ir akvakultūros produktais būtina geriau atsižvelgti į vartotojų interesus ir didinti pasitikėjimą tais produktais. Pasiūlymas padės skelbti vartotojams skirtą

žvejybos laivuose. Ši konvencija įsigalios, kai ją ratifikuos 10 iš 180 TDO valstybių narių (įskaitant aštuonias pakrantės valstybes). Konvencija siekiama gerinti darbuotojų sveikatą ir saugą, taip pat medicinos priežiūrą jūroje, užtikrinti sveikatai ir saugai būtiną pakankamą poilsį, apsaugoti darbo susitarimą ir užtikrinti tokią pat socialinę apsaugą kaip kitiems darbuotojams.

[10] 2009 m. balandžio 8 d. Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui „Darnios akvakultūros ateities kūrimas - Naujas postūmis įgyvendinti Europos akvakultūros darnios plėtros strategiją“, COM(2009) 162 galutinis.

informaciją apie produktą ir produkcijos ypatybes, o prireikus – ir palengvinti savanorišką ženklinimą, pavyzdžiui, susijusį su gamybos metodais ar nuorodomis į ekologiškumą.

Gamintojų organizacijos bus pasirengusios sėkmingiau planuoti savo gamybą priimdamos metinius planus, kuriuos įgyvendinant tausi žvejyba siejama su geresniu pasiūlos ir paklausos (ir kiekio, ir kokybės aspektų) suderinimu. Tai padės patekinti specifinius poreikius ir gerinti produktų kokybę. Geresnis informacijos rinkimas ir sklaida pasitelkiant *rinkos tyrimus* padės gerinti žuvininkystės ir akvakultūros rinkų ir vartotojų poreikių supratimą.

2.5. Geresnis valdymas užtikrinant regionalizavimą

Taikant centralizuotą hierarchinį požiūrį, bendrą žemės ūkio politiką sudėtinga pritaikyti prie skirtingų ES jūrų baseino ypatybių. Valstybės narės ir suinteresuotosios šalys prisiims daugiau atsakomybės už išteklių valdymą žuvininkystės rajonų lygmeniu, taip pat už tokio valdymo derėjimą su kitais veiksmais kiekviename jūrų baseine.

Regionalizavimo ir supaprastinimo srityje Komisija siūlo plataus užmojo darbotvarkę. Centralizuotai priimamuose ES žuvininkystės teisės aktuose dėmesys turėtų būti sutelkiamas į tikslus, tikslinius rodiklius, būtinuosius bendrus standartus, rezultatus ir įgyvendinimo terminus. Nors pagrindiniai sprendimai ir priimami ES lygmeniu, Komisijos prižiūrimos valstybės narės, visapusiškai laikydamosi ES teisės nuostatų, turės galimybę pačios spręsti dėl kitų žuvininkystės administravimo priemonių.

Siekiant užtikrinti efektyvų valdymą, valstybės narės galėtų, pavyzdžiui, priimti norimą techninių išteklių išsaugojimo ir kovos su sužvejotų žuvų išmetimu į jūrą priemonių rinkinį. Po to jos šias priemones atskirai įgyvendintų savo nacionaliniuose teisės aktuose. Visoje grandinėje vykdomas regionalizavimas reikštų ir didesnę žuvininkystės sektoriaus savivaldą; tuo tikslu būtų didinamas žvejų dalyvavimas įgyvendinant politiką ir jų pripažinimas – taip būtų užtikrinamas geresnis taisyklių laikymasis. Komisija siūlo aktyvinti žvejų organizacijų vaidmenį ir jiems suteikti papildomų planavimo ir vykdymo galimybių tausiai naudoti išteklius. Veiksmingos gamintojų organizacijos aktyviai prisidės prie savo narių žuvininkystės veiklos planavimo, rinkų stabilizavimo, kvotų, žvejybos pastangų bei laivynų administravimo ir optimalesnio jų kvotų naudojimo, taip pat prie to, kad būtų užbaigta sužvejotų žuvų išmetimo į jūrą praktika, užtikrinant keitimąsi kvotomis ir jų nuomą, taip pat nepageidaujamo laimikio tvarkymą.

Remdamasi esama patirtimi Komisija numato išsaugoti ir plėsti *patariamųjų tarybų* vaidmenį, susijusį su konsultavimu dėl išteklių išsaugojimo politikos pagal regionalizavimo modelį. Atitinkamai patariamosios tarybos galėtų imtis veiklos ir kitose žuvininkystės veiklai įtakos turinčiose jūrų valdymo srityse. Atsižvelgdama į Juodosios jūros – uždaro jūros baseino, priklausančio ir keturioms Sąjungai nepriklausančioms valstybėms, – specifiką, Komisija siūlo sukurti Juodosios jūros patariamąją tarybą. Ši institucija galėtų patarti Komisijai išteklių išsaugojimo politikos, mokslinių tyrimų, duomenų rinkimo ir inovacijų klausimais, taip pat padėtų skatinti Rumunijos ir Bulgarijos bendradarbiavimą su kitomis šio jūros baseino kaimynėmis. Jai galėtų būti skirtas svarbus vaidmuo skatinant prie Juodosios jūros specifikos pritaikytą regioninį bendradarbiavimo modelį.

Atsižvelgiant į specifinį akvakultūros sektoriaus pobūdį, būtinas pagrindinis organas, skirtas konsultuoti suinteresuotąsias šalis ir teikti patarimus apie apibrėžtus akvakultūrai įtakos galinčios turėti politikos aspektus. Tuo tikslu Komisija siūlo įkurti naują Akvakultūros patariamąją tarybą.

Dėl klausimų, kurių nesprendžia patariamosios tarybos, Komisija nori mažiausiomis sąnaudomis užtikrinti kuo platesnį visų suinteresuotųjų šalių dalyvavimą. Be to, lankstus supaprastintas mechanizmas padės teikti konsultacijas ir specializuotas žinias Komisijai.

Siūlomos bendros žuvininkystės politikos sėkmė labai priklauso nuo to, ar veiklos vykdytojai *laikosi* reikalavimų ir ar valdžios institucijos veiksmingai *užtikrina* vykdymą. Reformos pasiūlymai remiasi naujais Kontrolės ir Neteisėtos, nedeklaruojamos ir nereglamentuojamos žvejybos reglamentais[11]. Be to, siūlomu pagrindiniu reglamentu nustatomas *sąlygų taikymo* principas, kuriuo remiantis tam tikrų valstybėms narėms ar atskiriems veiklos vykdytojams skirtų finansinių ar kitų išteklių teikimas siejamas su bendros žuvininkystės politikos taisyklių laikymusi.

2.6. Pažangesnis finansavimas

Būsima *ES finansinė parama*, kuri bus skiriama įvairiai veiklai – nuo pirminės gamybos iki perdirbimo ir prekybos, – turėtų būti griežtai susieta su reformuotos bendros žuvininkystės politikos tikslų įgyvendinimu. Būsimas viešasis sektoriaus finansavimas bus išsamiai reformuotas ir supaprastintas atsižvelgiant į siūlomos naujos bendros žuvininkystės politikos tikslus. Tai bus visiškai suderinta su strategijos „Europa 2020“ tikslais. Be to, Komisija siūlo atnaujinti *intervencinį režimą* pagal bendrą rinkos organizavimą. Ši sistema nebeatspindi kintančio pasiūlos ir paklausos santykio. Viešųjų lėšų naudojimas žuvims naikinti nebepateisinamas. Dabartinis režimas bus pakeistas supaprastinta saugojimo sistema siekiant užtikrinti mažiausią būtiną rinkos stabilumą.

2.7. Bendros žuvininkystės politikos principų taikymas tarptautiniu mastu

ES išorės veiksmai turi derėti su bendros žuvininkystės politikos principais ir tikslais, t. y. tausumu ir poreikiu išsaugoti jūros ekosistemas. Imantis veiksmų bus kaupiamos ir naudojamos geriausios turimos mokslo žinios ir aktyviau bendradarbiaujama siekiant užtikrinti geresnę atitiktį. Komisija atskirame komunikate pateikė naujus reformuotos bendros žuvininkystės politikos išorės aspekto orientyrus.

ES vaidins aktyvesnį vaidmenį regioninėse žuvininkystės valdymo organizacijose, siekdama jas sustiprinti. Be to, ji imsis panašių veiksmų tokiuose daugiašaliuose forumuose kaip Jungtinės Tautos ar Maisto ir žemės ūkio organizacija. Siekdama skatinti tausų išteklių valdymą, ES aktyvins dialogą su pagrindiniais partneriais ir plės bendradarbiavimą su ES nepriklausančiomis šalimis. Ji taip pat suaktyvins veiksmus, ypač kovos su neteisėta, nedeklaruojama ir nereguliuojama veikla ir laivyno pajėgumų mažinimo srityje.

Tausios žuvininkystės susitarimai su ES nepriklausančiomis šalimis turi būti nukreipti į tai, kad būtų užtikrintas tausesnis žuvininkystės išteklių valdymas, nustatant skaidrumo nuostatą, kuria užtikrinama, kad ES laivai žvejotų tik tuos žuvų išteklius, kurių pati šalis partnerė negali ar nenori žvejoti. Tokiuose susitarimuose daugiau dėmesio turi būti skiriama mokslui, stebėjimui, kontrolei ir priežiūrai. Į visus būsimus susitarimus turėtų būti įtrauktas sąlyga dėl žmogaus teisių.

---

[11] 2009 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1224/2009, nustatantis Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, ir 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1005/2008 nustatantis Bendrijos sistemą, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai, nedeklaruojamai ir nereglamentuojamai žvejybai.

ES ir toliau sieks skatinti bendros žuvininkystės politikos tikslus ir juos taikyti *Šiaurės susitarimams*, kuriuose numatomas ES ir ES nepriklausančių šalių, su kuriomis ES bendrai valdo išteklius Šiaurės Atlanto, Arktikoje, Baltijos ir Šiaurės jūrų vandenyse, bendras išteklių valdymas.

BŽP rinkinyje siūlomų naujų priemonių santrauka

Išteklių išsaugojimas ir tausojimas	Didžiausias tausus leidžiamas sužvejoti kiekis kaip išteklių išsaugojimo tikslinis rodiklis, nustatant konkretų terminą (2015 m.)
	Sužvejotų žuvų išmetimo į jūrą nutraukimas nustatant įpareigojimą užtikrinti, kad visos sužvejotos žuvys būtų iškraunamos krante, ir būtinas valdymo taisykles, įskaitant taikymo pradžios terminą
	Daugiamečiai planai, sutelkti į svarbiausius tikslus, tikslinius rodiklius, ribas ir terminus, remiantis ekosistemomis grįstu žuvininkystės valdymo metodu
	Valstybių narių įgaliojimas imtis priemonių pagal ES teisę dėl daugiamečių planų ir techninių išteklių išsaugojimo priemonių
	Sparčios procedūros siekiant pritaikyti reikiamas žuvininkystės priemones aplinkos valdymo sistemoje (Natura 2000)
Duomenys ir mokslas	Valstybių narių įpareigojimas rinkti ir teikti duomenis, taip pat parengti (regionines) daugiametes duomenų rinkimo programas
	Nacionalinės žuvininkystės mokslinių tyrimų programos užtikrinant regioninį valstybių narių veiklos koordinavimą
	Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komiteto veiklos sutelkimas į svarbiausius dalykus
Galimybė naudotis ištekliais ir turimas laivynas	Perleidžiamosios žvejybos koncesijos privalomos dideliems laivynams – perdavimas taikomas nacionaliniu lygmeniu
	Su laivynu susijusių subsidijų atsisakymas
Akvakultūra	2014–2020 m. akvakultūros skatinimo nacionaliniai strateginiai planai
	Įkurti naują akvakultūros patariamąją tarybą
Rinkos politika	Gamintojų organizacijų ir tarpšakinių organizacijų įgaliojimas didinti savo vaidmenį ir atsakomybę, susijusią su gamyba ir prekybos planavimu, dėmesį sutelkiant į tausų žuvininkystės išteklių valdymą ir akvakultūros veiklos poveikio mažinimą
	Intervencinio režimo keitimas nustatant vieną bendrą intervencinę saugojimo sistemą
	Intervencinių kainų nustatymas decentralizuotu ir tinkamu lygmeniu
	Geresnė vartotojams teikiama informacija ir prekybos standartų peržiūrėjimas
Valdymas	Patariamųjų tarybų vaidmens plėtimas įgyvendinant bendrą žuvininkystės politiką regioniniu lygmeniu
	Naujas požiūris į suinteresuotųjų šalių dalyvavimą sprendžiant horizontaliuosius klausimus, kurių nesvarsto patariamosios tarybos
Finansinė priemonė	Visiškas suderinimas su strategija „Europa 2020“
	Sąlygų taikymo nuostatos dėl taisyklių laikymosi – taikoma ir valstybėms narėms, ir pavieniams veiklos vykdytojams
Išorės aspektas	Regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos – aktyvesnis ES dalyvavimas regioninėse žuvininkystės valdymo organizacijose, siekiant tobulinti mokslą, stiprinti kontrolę ir gerinti atitiktį tuose forumuose, kad būtų pagerintas jų veiksmingumas

	Daugiašaliai bendri veiksmai su svarbiausiais ES partneriais siekiant kovoti su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba ir mažinti perteklinius pajėgumus
	Geresnis ES žuvininkystės, plėtros, prekybos ir aplinkos politikos derėjimas
	Tausios žuvininkystės susitarimai – geresnė mokslinė bazė ir aiškus šalių partnerių perteklinių išteklių nustatymas siekiant užtikrinti tausią mūsų laivyno žvejybos veiklą tose šalyse. Didesnis sektoriaus finansinis indėlis ir aukštos kokybės valdymo sistemos sukūrimas. Į visus būsimus susitarimus turėtų būti įtraukta sąlyga dėl žmogaus teisių.